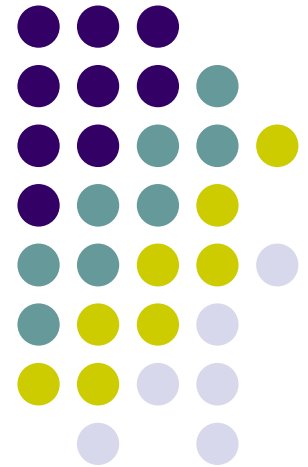

Uvod u Bibliju kao povijesna znanost

od 18. stoljeća

ECTS 3

četvrtkom u 9:15

dv. Kolvenbach

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

Ljetni semestar ak. g. 2021./22.

Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr → nastava

Nastanak biblijskih spisa

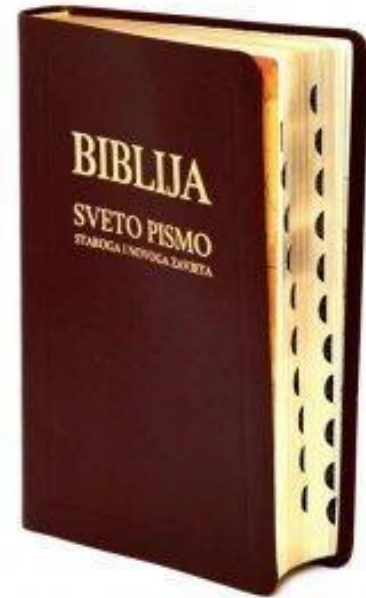
- **tekstualna kritika i analiza rukopisa**
- **apostolska predaja – nadahnutost – kanon**
- **povijesno-kritička metoda**
- **u kanonu treba istraživati sa svom kritičnošću kakvu ima povijesna znanost**
- **povijest ranokršćanske literature**
 - **1. pismo Klementa Rimskog, pisma Ignacija Antiohijskog, Polikarpova i Barnabina poslanica...**
 - **apokrifi**

Teorija književnosti i teologija

- književne vrste
- teološka poruka u samim spisima
- kanon nastaje iz potrebe da se stvari prikupe i da se preuzme obveza
- ima li izgubljenih spisa?
 - 1 Kor 5,9 Napisah vam u poslanici...
11 napisah vam...
- opisano nadilazi opis:
 - Iv 20,30: Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi.

Povijest

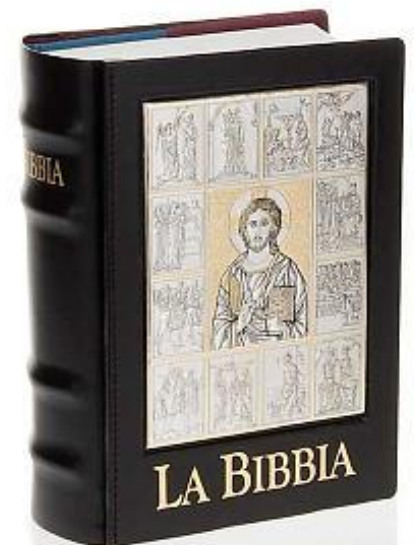
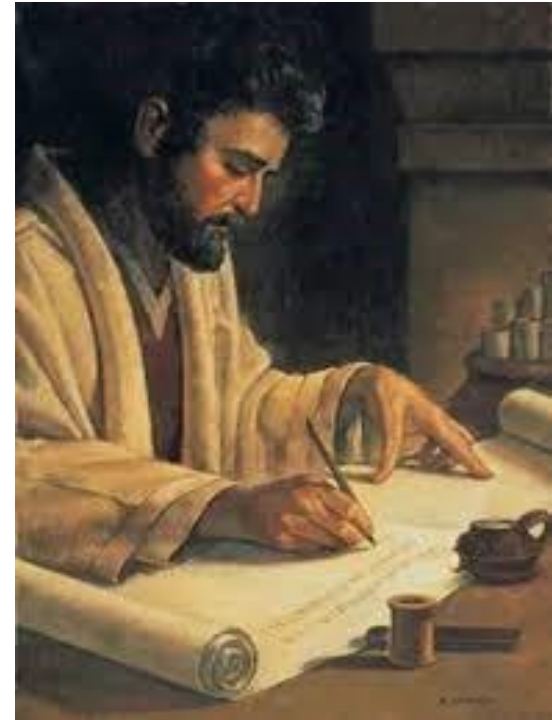
- **kanon povijesna činjenica**
- **i locus theologicus**
- **rekonstruirani redosljed nastanka NZ:**
 - **Pavlove poslanice**
 - **Sinoptička evanđelja, Djela apostolska**
 - **Pavlovski spisi + Posl. Hebrejima**
 - **Katoličke poslanice**
 - **Ivanovski spisi**

- **SZ dovršen:**
 - **Zakon (Tora) ~ 400. pr. Kr.**
 - **Proroci ~ 200. pr. Kr.**
 - **Spisi ~ od 200. pr. Kr.**

Znanstvena pitanja

- pisac, mjesto i vrijeme pisanja
- primatelji (adresati)
- struktura teksta (kompozicija)
 - „dinamika”
 - kontekst (2 značenja)
 - literarna cjelovitost
- književne vrste, tradicije, izvori
- važnost za povijest religija
- teološka poruka

Uskrsnu Isus doista (Ps 67)

E H7 E A Fism H7 E

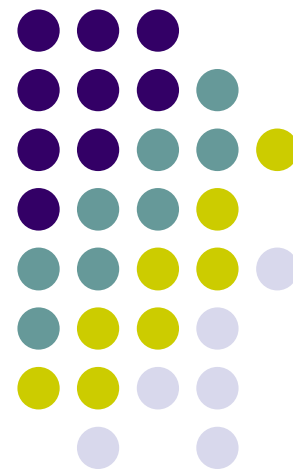
Us-krs-nu I - - sus do - i - sta, a - le - lu - - ja

Nadahnuće

Dei Verbum

**Konstitucija II. vatikanskog koncila o
božanskoj objavi**

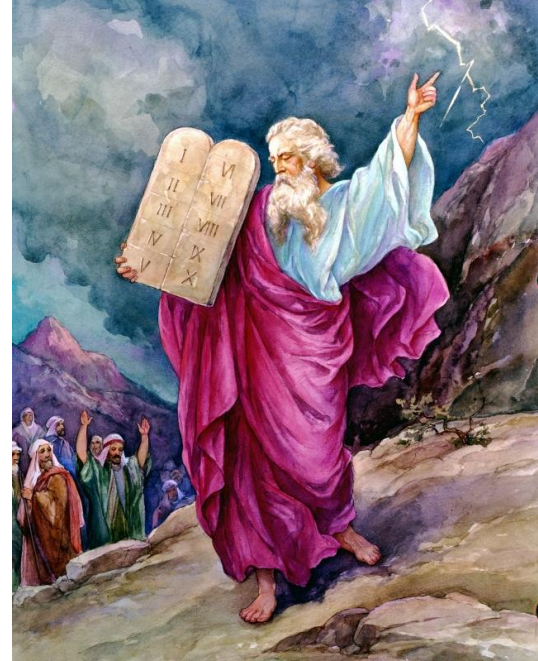
Božja Objava

- sve je Pismo Bogom nadahnuto
θεόπνευστος (2 Tim 3,16)
- sve knjige sa svim dijelovima
 - Iv 20,30: zapisano je da *vjerujete*:
Isus je Krist, Sin Božji,
i da vjerujući *imate život* u imenu njegovu.
 - 2 Tim 3,16: Sve Pismo, bogoduhom,
korisno je za poučavanje, uvjeravanje,
popravljanje, *odgajanje* (παιδεία = *Tora*) u
pravednosti (δικαιοσύνη = spasenje,
otkupljenje)

Autor i autori

- **Bog – autor Sv. pisma**
 - Riječi Sv. pisma jesu Božje riječi
 - glavni i prvotni autor
- **ljudski pisci: jezik, stil, mentalitet...**
 - “hagiografi”
 - skupljaju gradivo, čitaju, prosuđuju i pišu.
 - Duh Sveti nadahnjuje

U istom Duhu

- **proročka i biblijska inspiracija**
- **pisanje i čuvanje do našeg vremena**
- **bogatstvo i pravila ljudskog govora**
- **sv. Jeronim**

